

Zpráva o výkonu RF v Pardubickém kraji za rok 2016

Obsah:

I.	Úvod – Systém výkonu regionálních funkcí v Pardubickém kraji, financování v roce 2016	str.	2
	Tab. 1 Rozdělení fin. prostředků z dotace na RF v Pardubickém kraji za rok 2016 (srovnání s léty 2014 a 2015).....	str.	3
II.	Tab. 2 – Přehled výkonů a financování RF v Pardubickém kraji za rok 2016.....	str.	5
	Tab. 3 - Přehled výkonů a financování RF v regionu Pardubice za rok 2016 (KK).....	str.	9
III.	Druhy činností v rámci RF.....	str.	13
	1. Počet pracovníků zajišťujících RF.....	str.	13
	2. Počty knihoven a změny v síti – tab. 4.....	str.	14
	3. Poradenská a konzultační činnost	str.	16
	4. Statistika knihovnických činností.....	str.	16
	5. Vzdělávání	str.	17
	tab.5 Přehled vzdělávacích akcí.....	str.	18

6. Porady.....	str.	19
7. Revize a aktualizace fondů.....	str.	19
8. Nákup a zpracování fondů z prostředků provozovatelů knihoven.....	str.	19
9. Nákup výměnných fondů	str.	20
tab. 5	str.	21
tab. 6.....	str.	21
tab. 7 a grafy.....	str.	22
10. Cirkulace výměnného fondu.....	str.	23
tab. 8, 9, 10 a grafy Přehled cirkulace VF.....	str.	23
11. Servis výpočetní techniky.....	str.	26
12. Doprava v rámci RF.....	str.	26
IV. Komentář k finančnímu sumáři za rok 2016.....	str.	27
V. Kontrolní činnost.....	str.	28
VI. Závěr.....	str.	29
Obrazová příloha – Zajímavosti z knihoven Pardubického kraje v roce 2015.....	str.	30 - 37

I. Úvod

Systém výkonu regionálních funkcí v Pardubickém kraji, financování v roce 2016

Krajská knihovna v Pardubicích (dále jen KK) podle knih. zákona č. 257/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů zodpovídá za výkon regionálních funkcí (dále jen RF) na území Pardubického kraje. Podle tohoto zákona pověřila již v začátcích fungování systému Podpory zajištění výkonu regionálních funkcí v ČR (v Pardubickém kraji od roku 2002) tři bývalé okresní knihovny v regionech Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Služby z výkonu RF vykonávají ve svých regionech pomocí objednávek v obsluhujících profesionálních knihovnách (dále jen profi knihovnách) Městská knihovna ve Svitavách, Městská knihovna s regionální funkcí v Ústí nad Orlicí a Krajská knihovna v Pardubicích. Městská knihovna v Chrudimi veškeré služby a standardy ve svém regionu plní vlastními pracovníky. Od roku 2005 přešlo financování těchto služeb ze zákona do pravomoci Pardubického

kraje (dále jen Pk), který každoročně uzavírá se zřizovateli jmenovaných pověřených knihoven smlouvy o poskytnutí dotace na RF v jejich regionech. KK i pověřené knihovny zajišťují služby knihovnám v malých městech a obcích, ale především se soustředí na péči o knihovny s dobrovolnými knihovníky (dále neprofi) v nejmenších obcích kraje. Pro rok 2015 byla finanční dotace na výkon RF zvýšena ze **4 000 000,- Kč na 6 000 000,- Kč**, a stejná částka byla na výkon RF přidělena **také v roce 2016**. Díky tomu mohly být zejména zvýšeny částky určené na nákup výměnného fondu (dále jen VF), takže začal být opět posilován fond nové literatury pro výměnné soubory. Dotace Pk je na regiony rozpočítávána podle celostátně stanovené metodiky, která byla přijata již v počátcích fungování systému v roce 2002. Z dotace **je 45% prostředků určeno na počet knihoven v kraji a 55% na obyvatele kraje**. Proto je částka na regiony i KK každoročně jiná, neboť je závislá na aktuálních počtech knihoven a obyvatel, které nejsou nikdy stejné. Přestože již druhým rokem kraj přidělil na výkon RF vyšší částku než v předchozím období (2012-2014), pokračovalo v kraji opět sdružování prostředků obcí na posílení nákupu VF v regionech.

Tab. 1 - Rozdělení fin. prostředků z dotace na RF v Pardubickém kraji na rok 2016 (srovnání s léty 2014 a 2015)

Region	Částka na RF 2014 v tis. Kč	Částka na RF 2015 v tis. Kč	Částka na RF 2016 v tis. Kč
Chrudim	865	1 330	1 346
Pardubice	877	1 308	1 300
Svitavy	1 026	1 527	1 524
Ústí nad Orlicí	1 232	1 835	1 830
Celkem	4 000	6 000	6 000

Výkon RF v kraji se řídí stále Pravidly zajištění regionálních funkcí v Pk, které byly vzhledem ke zvýšení dotace v roce 2015 upraveny pouze nepatrně, procentní část na nákup VF z dotace byla opět stanovena na 25%. I když celostátní metodika stanoví dvojnásobek met. návštěv v každé knihovně během sledovaného roku, musel být počet metodických návštěv ponechán na původní výši, vzhledem k počtu úvazků metodiků v kraji, který je dlouhodobě poddimenzován a v průběhu let se nijak výrazněji neměnil. V ostatních standardech však Pravidla postupují podle celostátní metodiky. Ucelený přehled podává výkaz výkonů a financování RF za rok 2016 (Tab.2).

Sdružování prostředků na doplňování nákupu VF z obcí pokračovalo již čtvrtým rokem a bylo svým výsledkem v tomto roce úspěšnější než v roce 2015, i když nárůst nebyl nijak vysoký. Opět nejvíc prostředků sdružily obce v regionu Ústí nad Orlicí, kde má sdružování tradici od 90. let (v roce 2015 sdružovalo 100 obcí, v roce 2016 již dokonce 107). Počty v tomto regionu tedy stouply a také stoupla sdružená částka. V reg. Ústí n/O. se tak mohlo nakoupit do sdruženého fondu dokumenty (4 367 svazků) za více než 430 000,- Kč. V regionu Svítavy sdružovalo opět 86 obcí a sdruženo bylo o cca 2 500 Kč více než v předchozím roce (celkem více

než **129 000,-Kč**), v chrudimském regionu sdružovalo 53 obcí (což je o 4 méně než v roce 2015) a bylo sdruženo téměř 72 000,- Kč. V regionu Pardubice v roce 2016 sdružovalo o 3 knihovny více než v roce 2015 (43) a bylo shromážděno celkem 80 700,- Kč, to bylo o 9 000,- Kč více než v předchozím roce. V roce 2015 bylo kraji shromážděno ve sdružených fondech **691 818,- Kč, v roce 2016 už to bylo 716 206,- Kč**. Zájem o tuto pomoc při nákupu VF projevuje rok od roku více obcí, protože oceňují lepší nabídku nové literatury ve svých knihovnách. Systém sdružování tak sice pomohl lepšímu financování nákupu VF, ale na druhou stranu znamená zatížení metodiků vyšší administrativou, nyní po změně legislativy výrazným navýšením individuálního přístupu k jednotlivým obcím a zpracováváním smluv, žádostí a vyúčtováním podle potřeb zúčastněných obcí. Navíc administrativní vyřízení mnohdy nestačí a pravidlem jsou ve všech regionech adresné urgencye těm, kdo s podpisem smluv otálejí nebo nepošílají včas smluvně potvrzené prostředky. *Více o systému sdružování v odstavci věnovaném nákupu VF v Pk (počty nakoupených svazků, průměrné ceny k.j.)*

Vyúčtování výkonů proběhlo opět k 31. 12. 2016, ale obsluhující knihovny kraje vyplňují výkazy výkonu pro Pk také k 30. 6., neboť je to stanoveno v Pravidlech (viz výše) a KK je přesvědčena, že je třeba sledovat v průběhu roku čerpání dotace v regionech. Z výkazů k 31.12.2016 byl zpracován krajský sumář (Tab.2), který je součástí této zprávy a byl opět spolu se samostatným komentářem zaslán KI NK ČR jako podklad ke zpracování celostátní roční zprávy o výkonu RF na území ČR.

Přehled provedených výkonů a financování v Pardubickém kraji podává níže uvedená tabulka.

Obsluha regionů v Pardubickém kraji je závislá na počtu metodiků a počtu a profesionalitě obsluhujících knihoven. Problémy mají především ty knihovny, kde připadá na 1 metodika více knihoven. Celostátně je doporučováno pro obsluhu regionů na 1 metodika cca 25-27 knihoven, což však zmíněné regiony (a to všechny v Pk) dvojnásobně překračují. V souvislosti s neustálým zvyšováním odborných úkolů v oblasti knihovnického systému v krajích, s modernizací služeb malých knihoven a zavádění technologií IT, jsou na odborné vedení kladeny stále vyšší nároky. Je třeba uvážit, že personální obsazení malých venkovských knihoven se nemění tak rychle, aby stárnoucí knihovníci byli schopni se sami bez metodického vedení a vzdělávání postarat o přeměnu svých knihoven z půjčoven knih na moderní komunitní centrum s řadou funkcí, které dříve knihovny neměly a ani plnit nemohly. Rozvoj technického a digitálního prostředí ve společnosti přinesl knihovnám nejen možnosti, ale také povinnosti dostát v této oblasti své pověsti kulturního a vzdělávacího zařízení v místě. To vyžaduje nejen změny ve vybavení, které se mnohdy rodí poměrně těžko, ale někdy přece jen rychleji, než změny v myšlení lidí, kteří tam pracují.

Počty metodiků jsou poddimenzovány dlouhodobě na všech regionech, nejvíce však v regionu Chrudim, který je celý obsluhován z MěK v Chrudimi a na regionu Pardubice, který obsluhuje sice objednávkový systém, ale přímo v obvodu Pardubice, který spravuje KK a její metodické oddělení, je 45 neprofi knihoven, které obsluhuje 1,6 pracovního úvazku. (Je třeba také uvážit, že všechny pověřené knihovny i KK se rovněž metodicky starají o profi knihovny svých regionů, které čerpají některé služby z RF, byť nejsou obsluhovány výměnnými soubory. Ovšem jsou i výjimky, např. v regionu Chrudim, kde jsou příjemci souborů i nejmenší profi knihovny, které mají dlouhodobě problém s nákupem nové produkce (Seč a Proseč). KK i PK usilují již několik let o změnu Pravidel

a tím o navýšení počtu úvazků metodiků na dvojnásobek. To je ovšem podmíněno navýšením prostředků na mzdy a tedy i celé dotace, protože takovou změnu nelze udělat na úkor nákupu fondu v rámci stávající částky. Současná výše dotace i přes její zvýšení stále ještě nedosahuje původních hodnot, které směřovaly do Pardubického kraje od státu do roku 2005.

V celostátních srovnáních uveřejňovaných v ročních zprávách NK ČR je Pardubický kraj vždy zmiňován jako kraj s nejvyšším počtem obsluhovaných knihoven a nic to nemění na tom, že se svými výkony stále snaží držet jakžtakž laťku s ostatními kraji, které mají několikanásobně vyšší finanční zajištění (viz Moravskoslezský kraj apod.). V našem kraji připadá na 1 metodika 52 knihoven, tedy i se započtením úvazku krajského metodika, který by se na přímé obsluze vlastně ani nemohl podílet. Takto vysoký počet knihoven na 1 úvazek je na závadu zejména četnosti styku metodiků s knihovnami, což je vlastně alfa a omega metodické práce.

II. Tab. 2 Přehled výkonů a financování RF v Pardubickém kraji za rok 2016

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016
1	Kraj	Pardubický	Pardubický	Pardubický	Pardubický	Pardubický
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	MěK Chrudim	KK Pce	MěK Svitavy	MěK Ústí n/O.	Celkem 4
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	2,000	2,800	2,200	1,200	8,200
4	Počet obsluhovaných knihoven	89	96	114	121	420
5	Poradenská a konzultační činnost					
6	počet obslužených knihoven	87	113	114	121	435
7	počet poskytnutých konzultací	196	1 593	104	1 122	3 015
8	počet metodických návštěv	87	147	123	132	489
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01					
10	počet obslužených knihoven	89	103	114	121	427
11	počet zpracovaných statistických výkazů	87	103	114	121	425
12	Vzdělávání knihovníků, semináře					
13	počet obslužených knihoven	22	49	14	107	192
14	počet všech vzdělávacích akcí	2	10	2	20	34
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	1	10	2	20	33
16	počet všech účastníků	28	239	23	104	394
17	z toho (z ř. 16): počet účastníků akcí v rámci RF	15	239	23	104	381
18	počet všech vyučovacích hodin	10	46	10	29	95

19	z toho (z ř. 18): počet vyučovacích hodin v rámci RF	6	46	10	29	91
20	Porady					
21	počet obslužených knihoven	31	17	77	108	233
22	počet akcí	4	10	11	11	36
23	počet účastníků	66	103	90	103	362
24	Pomoc při revizi a aktualizaci KF					
25	počet obslužených knihoven	4	16	24	18	62
26	počet revidovaných knihovnických jednotek	6 178	2 638	44 376	35 463	88 655
27	počet revidovaných knihoven	4	3	24	17	48
28	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF					
29	počet obslužených knihoven	0	0		0	
30	počet nakoupených knihovnických jednotek	0	0		0	
31	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF					
32	počet obslužených knihoven	0	4	16	0	20
33	počet zpracovaných knihovnických jednotek	0	290	352	0	642
34	Výměnný fond (v knihovnických jednotkách)					
35	stav výměnného fondu k 31.12. 2016	50 270	147 277	66 245	216 207	479 999
36	roční přírůstek VF	3 648	3 731	3 615	7 674	18 668
37	roční úbytek výměnného fondu	1 621	0	1 453	1 456	4 530
38	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	3 271	2 577	2 763	4 870	13 481
39	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků obce	377	484	702	2 804	4 367
40	z ř. 36 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	0	670	150	0	820
41	Cirkulace VF					
42	počet obslužených knihoven	73	78	105	111	367
43	počet expedovaných souborů	160	185	349	417	1 111
44	počet svazků v souborech	18 101	15 574	25 067	27 723	86 465
45	Servis automatizovaného knihovnického systému					

46	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	0	66	26	46	138
47	počet akcí, zásahů	0	62	23	31	116
48	Doprava v rámci výkonu RF					
49	počet obslužených knihoven	73	71	78	110	332
50	počet ujetých km	3 402	2 525	3 492	2 232	11 651
	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven (pouze z finančních prostředků kraje)	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016
51	Kraj	Pardubický	Pardubický	Pardubický	Pardubický	Pardubický
52	Název knihovny	MěK Chrudim	KK Pce	MěK ve Svitavách	MěK Ústí n/O.	Celkem
53	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	599 113,00	451 510,52	495 936,00	973 910,50	2 520 470,02
54	z toho : nákup knihovního fondu	590 778,00	442 337,00	466 540,00	926 157,00	2 425 812,00
55	Spotřeba energie (číslo účtu 502)		14 069,00	0,00	0,00	14 069,00
56	Opravy a udržování (číslo účtu 511)		21 413,00	0,00	2 722,50	24 135,50
57	Cestovné (číslo účtu 512)	599,00	6 005,00	6 652,00	8 292,00	21 548,00
58	Ostatní služby (číslo účtu 518)	105 515,00	270 252,48	627 978,00	311 588,50	1 315 333,98
59	z toho : doprava	85 072,00	0,00	12 171,00	2 000,00	99 243,00
60	z toho : servis AKS	0,00	46 800,00	3 000,00	0,00	49 800,00
61	z toho : nákup licence na el. zdroje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
62	z toho : nákup knihovnických služeb	0,00	214 000,00	611 879,00	295 286,50	1 121 165,50
63	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	439 315,00	403 470,00	278 000,00	332 008,85	1 452 793,85
64	z toho : platy zaměstnanců	439 315,00	377 000,00	278 000,00	332 008,85	1 426 323,85
65	z toho : ostatní osobní náklady	0,00	26 470,00	0,00	0,00	26 470,00
66	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	149 372,00	127 490,00	95 000,00	113 030,00	484 892,00
67	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	6 590,00	5 790,00	4 000,00	4 981,15	21 361,15
68	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
69	Ostatní provozní náklady (neuveďeny v ř. 53, 55 - 58, 63, 66 - 68)	45 496,00	0,00	16 434,00	83 466,50	145 396,50
70	Provozní náklady celkem (součet ř. 53, 55 - 58, 63, 66 - 69)	1 346 000,00	1 300 000,00	1 524 000,00	1 830 000,00	6 000 000,00

71	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
72	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 70 a 71)	1 346 000,00	1 300 000,00	1 524 000,00	1 830 000,00	6 000 000,00
73						
74	Přidělená dotace (krajská)	1 346 000,00	1 300 000,00	1 524 000,00	1 830 000,00	6 000 000,00
75	Vráceno	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
76						
77						
78						
79						
	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016
81	Náklady za rok	MěK Chrudim	KK Pce	MěK ve Svitavách	MěK Ústí n/O.	Celkem
82	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	72 142,00	103 069,00	129 238,00	434 245,00	738 694,00
83	z toho: na nákup knihovního fondu	72 142,00	80 736,00	129 238,00	434 245,00	716 361,00
84	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	0,00	478 182,00	237 419,00	0,00	715 601,00
85	z toho : platy zaměstnanců	0,00	462 182,00	233 910,00	0,00	696 092,00
86	z toho: ostatní osobní náklady	0,00	16 000,00	3 509,00	0,00	19 509,00
87	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	0,00	158 381,00	79 530,00	0,00	237 911,00
88	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 82, 84, 87)	0,00	48 179,00	0,00	0,00	48 179,00
89	Provozní náklady celkem (součet ř. 82, 84,87,88)	72 142,00	787 811,00	446 187,00	434 245,00	1 740 385,00
90	Investiční náklady					
91	Náklady celkem (součet ř. 89 + 90)	72 142,00	787 811,00	446 187,00	434 245,00	1 740 385,00
92	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování*					
93	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	,0,00	0,00	0,00	0,00
94	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu					

95	(mimo prostředky určené na RF)**	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016
	Celkové částky, které knihovny získaly v roce 2016	MěK Chrudim	Celkem	MěK ve Svitavách	MěK Ústí n/O.	Celkem
96	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
97	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
98	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ***					
99	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	53	43	86	107	289
100	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	71 987,00	80 736,00	129 238,00	434 245,00	716 206,00

II. Tab. 3 Přehled výkonů a financování RF v regionu Pardubice za rok 2016 (KK)

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016
1	Kraj	Pardubický	Pardubický	Pardubický
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	KK Pce reg.	KK Pce kraj.fce	Celkem KK
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	1,6	1,2	2,8
4	Počet obsluhovaných knihoven	96		96
5	Poradenská a konzultační činnost			
6	počet obslužených knihoven	96	17	113
7	počet poskytnutých konzultací	1528	65	1 593
8	počet metodických návštěv	142	5	147
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01			
10	počet obslužených knihoven	102	1	103
11	počet zpracovaných statistických výkazů	102	1	103
12	Vzdělávání knihovníků, semináře			

13	počet obslužených knihoven		49	49
14	počet všech vzdělávacích akcí		10	10
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF		10	10
16	počet všech účastníků		239	239
17	z toho (z ř. 16): počet účastníků akcí v rámci RF		239	239
18	počet všech vyučovacích hodin		46	46
19	z toho (z ř. 18): počet vyučovacích hodin v rámci RF		46	46
20	Porady			
21	počet obslužených knihoven	12	5	17
22	počet akcí	4	6	10
23	počet účastníků	49	54	103
24	Pomoc při revizi a aktualizaci KF			
25	počet obslužených knihoven	16		16
26	počet revidovaných knihovnických jednotek	2638		2 638
27	počet revidovaných knihoven	3		3
28	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF			
29	počet obslužených knihoven	0		0
30	počet nakoupených knihovnických jednotek	0		0
31	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF			
32	počet obslužených knihoven	4		4
33	počet zpracovaných knihovnických jednotek	290		290
34	Výměnný fond (v knihovnických jednotkách)			
35	stav výměnného fondu k 31.12. 2016	147 277		147 277
36	roční přírůstek VF	3 731		3 731
37	roční úbytek výměnného fondu	0		0
38	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	2 577		2 577
39	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků obce	484		484
40	z ř. 36 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	670		670

41	Cirkulace VF			
42	počet obslužených knihoven	78		78
43	počet expedovaných souborů	185		185
44	počet svazků v souborech	15 574		15 574
45	Servis automatizovaného knihovního systému			
46	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	66		66
47	počet akcí, zásahů	62		62
48	Doprava v rámci výkonu RF			
49	počet obslužených knihoven	69	2	71
50	počet ujetých km	2 361	164	2 525
	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven (pouze z finančních prostředků kraje)	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016
51	Kraj	Pardubický	Pardubický	Pardubický
52	Název knihovny	KK Pce reg.	KK Pce kraj.fce	Celkem
53	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	451 510,52		451 510,52
54	z toho : nákup knihovního fondu	442 337,00		442 337,00
55	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	14 069,00		14 069,00
56	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	21 413,00		21 413,00
57	Cestovné (číslo účtu 512)	6 005,00		6 005,00
58	Ostatní služby (číslo účtu 518)	270 252,48		270 252,48
59	z toho : doprava	0,00		0,00
60	z toho : servis AKS	46 800,00		46 800,00
61	z toho : nákup licence na el. zdroje	0,00		0,00
62	z toho : nákup knihovnických služeb	214 000,00		214 000,00
63	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	403 470,00		403 470,00
64	z toho : platy zaměstnanců	377 000,00		377 000,00

65	z toho : ostatní osobní náklady	26 470,00		26 470,00
66	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	127 490,00		127 490,00
67	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	5 790,00		5 790,00
68	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	0,00		0,00
69	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 53, 55 - 58, 63, 66 - 68)	0,00		0,00
70	Provozní náklady celkem (součet ř. 53, 55 - 58, 63, 66 - 69)	1 300 000,00		1 300 000,00
71	Investiční náklady	0,00		0,00
72	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 70 a 71)	1 300 000,00		1 300 000,00
73				
74	Přidělená dotace (krajská)	1 300 000,00		1 300 000,00
75	Vráceno	0,00		0,00
76				
77				
78				
79				
	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)			
80		Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016
81	Náklady za rok	KK Pce reg.	KK Pce kraj.fce	Celkem
82	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	85 339,00	17 730,00	103 069,00
83	z toho: na nákup knihovního fondu	80 736,00		80 736,00
84	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	20 399,00	457 783,00	478 182,00
85	z toho : platy zaměstnanců	20 399,00	441 783,00	462 182,00
86	z toho: ostatní osobní náklady	0,00	16 000,00	16 000,00
87	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	6 936,00	151 445,00	158 381,00
88	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 82, 84, 87)	7 637,00	40 542,00	48 179,00
89	Provozní náklady celkem (součet ř. 82, 84,87,88)	120 311,00	667 500,00	787 811,00
90	Investiční náklady	0,00		0,00
91	Náklady celkem (součet ř. 89 + 90)	120 311,00	667 500,00	787 811,00

92	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování*			
93	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00		
94	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00		
	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu			
95	(mimo prostředky určené na RF)**	Rok 2016	Rok 2016	Rok 2016
	Celkové částky, které knihovny získaly v roce 2016	KK Pce reg.	KK Pce kraj.fce	Celkem
96	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	0,00	0,00	0,00
97	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00	0,00	0,00
98	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ***			
99	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	43		43
100	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	80 736,00		80 736,00

Pozn.

Výkony v tabulce č.3 (KK) jsou rozděleny na výkony regionální metodiky a krajské metodiky, které ovšem úzce kooperují v regionálních službách pro kraj i obvod a region Pardubice. Rozdělení je provedeno zejména proto, aby bylo zřejmé, že krajská funkce není financována z dotace na RF, jak je dle Pravidel stanoveno, ale financuje ji přímo KK. V tabulce, která uvádí financování z dalších zdrojů, jsou náklady hrazené v RF z prostředků obcí (sdružování), kmenových rozpočtů PK a KK apod. Počet obsluhovaných knihoven v roce 2016 i přes pohyb v jednotlivých regionech zůstal na stejné výši.

III. Druhy činností v rámci RF

1. Počty pracovníků zajišťujících RF

V úvazcích metodiků se ve sledovaném roce projevilo nepatrné navýšení (o 0,2), ovšem je to jen v krajské metodice, kam byl regulérně započten částečný úvazek ekonomky, která sleduje finanční toky RF a sdružování, zpracovává vyúčtování a podklady k výkazům RF v oblasti finanční a mzdové. Úvazky v ostatních regionech se nezměnily. V Tab. 2 je uveden součet reg. a krajské

metodiky za KK, souhrn tedy představuje kompletní stav za Pk. Jinak regionální metodické úvazky jsou stále na hodnotě 7,0. To znamená neustále skrytou práci dalších pracovníků pověřených knihoven i krajské knihovny, která je zatížením kmenového personálu a vlastně financována z vlastních rozpočtů obsluhujících pověřených knihoven.

Změny v legislativě i vlastním rozvoji knihoven, spolu s tlakem na neustále se zvyšující potřebu celoživotního vzdělávání knihovníků v oblasti inovační i profesně odborné, to vše vede ke stále rostoucímu tlaku na metodiky, knihovníky a vedení knihoven.

2. Počty knihoven a změny v síti

Tab.4 Přehled knihoven v regionech a systém obsluhy v roce 2016

Region	Pověřená knihovna	Profesionální knihovny	Obsluhuje obvod	Počet obsluhovaných knihoven
Chrudim	MěK Chrudim		Celý region	75 neprofi + 4 vlastní pobočky
		Heřmanův Městec	Ne	
		Hlinsko	Ne	
		Hrochův Týnec	Ne	
		Chrast	Ne	
		Luže	Ne	
		Proseč	Ne	
		Ronov nad Doubravou	Ne	
		Seč	Ne	
		Slatiňany	Ne	
		Skuteč	Ne	
		Třemošnice	Ne	
Pardubice	Krajská knihovna		Ano	45 neprofi
		Býšť	Ano	4 neprofi + 3 vlastní pobočky
		Dašice	Ne	
		Holice	Ano	10 neprofi
		Horní Jelení	Ne	
		Choltice	Ano	6 neprofi
		Chvaletice	Ne	
		Lázně Bohdaneč	Ano	10 neprofi
		Moravany	Ne	

		Řečany nad Labem	Ne	
		Přelouč	Ano	2 neprofi + 5 vlastních poboček
		Sezemice	Ne	
Svitavy	MěK Svitavy		Ano	22 neprofi
		Březová nad Svitavou	Ne	
		Bystré	Ano	7 neprofi
		Dolní Újezd	Ano	11 neprofi
		Jevíčko	Ano	11 neprofi
		Litomyšl	Ano	16 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Moravská Třebová	Ano	16 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Polička	Ano	14 neprofi + 2 vlastní pobočky
		Městečko Trnávka	Ne	4 pobočky
Ústí nad Orlicí	MěK Ústí nad Orlicí		Ano	17 neprofi + 2 vlastní pobočky
		Brandýs nad Labem	Ano	5 neprofi
		Česká Třebová	Ano	12 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Choceň	Ano	13 neprofi
		Jablonné nad Orlicí	Ano	8 neprofi
		Králíky	Ano	5 neprofi
		Lanškroun	Ano	14 neprofi
		Letohrad	Ano	4 neprofi + 2 vlastní pobočky
		Vysoké Mýto	Ano	13 neprofi + 1 vlastní pobočka
		Žamberk	Ano	14 neprofi
Celkem	1 KK + 3 PK	39 profi		354 + 26 poboček= 380 neprofi

Pozn. V Pardubicích jsou evidovány **další 3 městské knihovny**, které nejsou obsluhovány z RF. Jedná se o tři největší bývalé pobočky krajské knihovny, které byly delimitovány v roce 2002 z bývalé Okresní knihovny Pardubice.

Celkový počet profi knihoven v Pk je tedy 45 + 1 KK. Stav všech knihoven v Pardubickém kraji je celkem **422** knihoven k 31.12.2016, 3 profi knihovny mimo výkon RF a 1 KK. Výkaz RF v **Tab.2 uvádí jen 420 knihoven**, v regionu Chrudim nejsou do obsluhy RF započteny 2 kmenové pobočky MěK Chrudim, která je z RF neobsluhuje.

Součet všech veřejných evidovaných knihoven v kraji byl tedy 426 (i s KK).

Rok 2016 přinesl v síti knihoven pouze nepatrné změny. Stav knihoven se mění v regionech pouze v jednotkách a většinou současně směrem nahoru i dolů, takže celkový počet není příliš ovlivněn. Na Pardubicku byla koncem roku 2016 zaevidována knihovna v Kladrubech nad Labem a na Vysokomýtsku obnovila činnost a zaevidovala se dlouhá léta nepracující knihovna v Hrušové. Naopak na Svitavsku byla zrušena knihovna v Desné a na Pardubicku knihovna v Chýšti.

Pro rok 2017 bude k obsluze v Pk celkem 380 neprofi knihoven (počítáno i s pobočkami všech profi knihoven, Městské knihovny v Chrudimi a Městské knihovny v Ústí nad Orlicí), 39 profi knihoven, 3 pověřené knihovny a 1 krajská.

3. Poradenská a konzultační činnost

Počet konzultací v rámci Pk významně vzrostl (o 865), rovněž počet metodických návštěv, který v předchozím roce 2015 vykázal pokles, opět stoupl o 30. Přesto nebyl splněn nový celostátní standard dvou návštěv do každé knihovny za rok. Taková frekvence by ani při současném financování v našem kraji nebyla s ohledem na plánovanou výši dopravného a cestovného reálná. Návštěvy tedy představují patrně strop, který bez navýšení dotace a především úvazků není reálné překonat. Poradenská činnost v roce 2016 řešila převážně otázky provozních změn v některých obvodech (na Ústecku převedla pověřená knihovna svůj obvod pod AKS Koha, takže musela přeškolit dobrovolné knihovníky ze systému Clavius REKS), řada knihovníků odešla do důchodu a konzultace se tak často měnily přímo v individuální vzdělávací lekce, kdy bylo třeba proškolit nové pracovníky neprofi knihoven, někde probíhaly ještě další konverze dat do REKS (Choltice na Pardubicku), což si rovněž vyžádalo vysokou míru konzultací a proškolení v novém systému a pomoc při odstraňování nejasností. Na Pardubicku se konečně některé knihovny rozhodly zkultivovat prostředí svých knihoven a naštěstí si vyžádaly konzultace a rady metodiků, takže např. interiér knihovny v Mikulovicích byl zařízen účelně a vkusně. V souvislosti s tvorbou regionálního katalogu v KK neustále pokračuje čištění katalogizačních záznamů a odstraňování duplicit, regionální metodička kromě zaškolování nových knihovníků (Mikulovice, Kladruby n/L.) a průběžného informování a instruktáží profi knihovníků regionu věnuje svou pozornost i dalším problémům, které provoz AKS Clavius REKS přináší. Ještě koncem roku byla KK požádána zastupiteli ÚMO Pardubice 5 na Dukle o provedení auditu v knihovně tohoto obvodu, která sice není obsluhována z RF, ale protože se jedná o profi knihovnu a tedy důležitou městskou knihovnu, bylo úřadu vyhověno. Z auditu byl pořízen zápis a knihovnici byla nabídnuta odborná pomoc při odstraňování závad a zjištěných problémů.

4. Statistika knihovnických činností

Počet obslužených knihoven je v tomto standardu vždy větší než je počet evidovaných knihoven v kraji. Ve statistice jsou ze zákona šetřeny všechny knihovny, které sice třeba nepracují, ale ani nebyly po roce 2002 zrušeny a také knihovny neevidované podle knihovního zákona. V regionu Pardubice po roce 2015 stále ještě přetrvává jedna neevidovaná knihovna v Kolesách, jejím zřizovatelem je obec Kladruby nad Labem, která se rozhoduje, jak s touto knihovnou naloží poté, co zaevidovala svou hlavní knihovnu na MK ČR a vyžádala si pomoc a konzultace metodiků KK. Metodičky KK v průběhu roku 2016 opět několikrát navštívily

Kladruby a pomohly starostce obce s přípravou materiálů pro evidenci. Ve statistice jsou rovněž ještě šetřeny knihovny, které byly v průběhu roku zrušeny, takže se jejich fondy musely ve výkazech odepsat a spadají sem rovněž zmíněné 3 profi knihovny na území města. Rovněž je zde započtena KK.

5. Vzdělávání

V souvislosti s přechodem na MARC21 a novými katalogizačními pravidly RDA proběhly v KK na počátku předchozího roku 2015 semináře věnované změnám v katalogizaci a v roce 2016 byl z tohoto důvodu ještě pořádán další seminář se zástupci firmy LANius, kde už se jednalo o konkrétní použití pravidel v AKS Clavius. Dvě lekce Pedagogického minima s Mgr. Mazáčovou, Ph.D. měly za námět práci s mladými uživateli knihoven a konkrétní přípravu vzdělávacích lekcí tak, aby pro posluchače byly programy poutavé. Obě lekce se setkaly se značným zájmem. Pro pracovníky dětských oddělení byla uspořádána akce k problematice předčtenářské gramotnosti a dětské literatuře byl věnován zářijový seminář s doc. PhDr. M. Šubrtovou, Ph.D. KK pro rok 2016 nežádala o prostředky z programu VISK2 a organizovala vlastními silami dvě lekce počítačového vzdělávání, které mělo za účel připomenout a obnovit znalosti knihovníků v práci s modulem EXCEL. Koncem roku 2016 proběhly ještě dvě další vzdělávací akce, které aktuálně reagovaly na zářijové spuštění Centrálního portálu knihoven, proškoleny byly praktickou formou díky grantovým prostředkům MěK Praha 26 knihovníků. V rámci dalšího projektu administrovaného SDRUK byla v KK uspořádána celodenní praktická dílna pro pracovníky PR z celé republiky (viz tab. 5).

Celkový počet vzdělávacích akcí pro knihovníky v kraji zůstal téměř na stejné úrovni jako předchozí rok (+1), zvýšil se počet obslužených knihoven (+53), ale snížil se počet účastníků (-101). Rovněž počet odučených hodin klesl, zejména nejmarkantněji v KK, kde byl předloňský velmi vysoký počet hodin zapříčiněn sérií akcí z projektu UZS, které probíhaly nad rámec akcí z RF. Pokles hodin však vykázal i region Chrudim, naopak v regionu Svitavy a Ústí n/O. bylo odučeno nepatrně víc hodin než v roce 2015.

Metodická pomoc krajské knihovny v oblasti komunitních činností opět zajistila do několika knihoven vzorové akce a přednášky pro veřejnost. Osvědčené lektory zajišťuje pro přednáškovou činnost do menších knihoven v kraji. Takto pokračovala podpora ze strany oddělení reg. a kulturních služeb v Cholticích a Litomyšli, kde se uskutečňují literární přednášky pro veřejnost.

Tab.5

Přehled vzdělávacích akcí v KK v roce 2016

Datum	Název	Lektor	určeno	účast	počet hodin
26.1.2016	Pedagog.minimum pro knihovníky I.	Mgr. Pavlína Mazáčová, Ph.D.	knih. PK, profi, neprofi	36	4
15.3.2016	Předčtenářská gramotnost	Mgr. Monika Zadembská	knih. Pk, profi, neprofi	20	6
26.4.2016	Seminář k RDA pro uživ. AKS Clavius	A.Justýnová, Ing. M.Novotný LANius Tábor	knih. Pk, profi, neprofi	47	5
31.5.2016	Pedagog.minimum pro knihovníky II.	Mgr. Pavlína Mazáčová, Ph.D.	knih. Pk, profi, neprofi	25	4
7.6.2016	Školení EXCEL pro knihovníky I	Ing. Zd. Cach	knih. Pk, profi, neprofi	17	4
14.6.2016	Školení EXCEL pro knihovníky II.	Ing.Zd. Cach	knih. Pk, profi, neprofi	14	4
13.9.2016	Panorama současné dět. české a světové lit.	doc. PhDr. Milena Šubrtová, Ph. D.	knih. Pk, profi, neprofi	34	4
15.11.2016	Centrální portál knihoven - workshop	Mgr. Eva Pošíková	knih. PK, profi, neprofi	16	3,5
29.11.2016	PR akademie	Jan Rybář, Jan Páv, Věra Ondřichová	profi knihovny	20	8
13.12.2016	Centrální portál knihoven - workshop	Mgr. Eva Pošíková	knih profi, KK	10	3
10 akcí				239	45,5

Počítačové vzdělávání v roce 2016 proběhlo jak již bylo řečeno výše bez projektu do VISK 2, protože nároková částka by nedosahovala hranice pro akceptování v grantovém řízení MK. Lekce věnované Centrálnímu portálu proběhly za přispění grantu MěK Praha bez nákladů pro KK. Stejně tak PR akademie, která byla pilotním projektem SDRUK. Velký ohlas měly akce věnované pedagogickým dovednostem knihovníků, jejich využití při přípravě a průběhu akcí pro mládež dr. P. Mazáčové z KISK Brno a kolegyně Mgr. Zadembské k předčtenářské gramotnosti byl podle vyjádření posluchačů velice přínosný. Naopak proškolení funkcí Centrálního portálu bylo účastníky lekcí hodnoceno jako předčasné, protože v té době nebyly dosud zcela zprovozněny všechny jeho funkce a rovněž lektorka nebyla dopodrobna seznámena s problematikou. Podle ohlasů by bylo užitečnější se spuštěním portálu a následným proškolením počkat a dopracovat celý projekt, aby byl uživatelsky zcela připraven a funkčně optimální jak pro knihovníky, tak pro veřejnost.

6. Porady

V roce 2015 stoupl nepatrně počet porad knihovníků proti roku 2014, o 58 stoupl počet účastníků a o 18 počet obslužených knihoven, rok 2016 byl ještě nepatrně příznivější, stoupl poněkud počet obslužených knihoven (+16), stejně tak nepatrně počet porad a počet účastníků. Opět se konaly 4 porady pověřených knihoven, pravidelně každé čtvrtletí. Každoročně se jedna z nich koná v některé pověřené knihovně, v roce 2016 v MěK Ústí nad Orlicí. V jarních měsících se konala další porada odborných pracovníků z oblasti zpracování fondu, která reflektovala změny v pravidlech zpracování a na ni pak navazovala vzdělávací akce věnovaná zpracování v MARC21 podle pravidel RDA v AKS Clavius, realizovaná ve spolupráci s pracovníky firmy LANius Tábor. Další byla věnována v květnu seznámení s nabídkou firmy Cosmotron (Digitální kronika) a zúčastnily se jí metodičky a ředitelky pověřených knihoven. Na poradách profesionálních knihoven regionů jsou každoročně tlumočeny informace z porad pověřených knihoven, ze Sekce SDRUK pro RF a je zde také pravidelně kontrolován stav čerpání prostředků na nákup VF z dotace i sdružených prostředků. Tyto porady fungují také jako inspirační zdroj pro knihovníky, kde si mohou předávat zajímavé poznatky ze svých akcí pro veřejnost.

7. Revize a aktualizace fondů

V roce 2016 bylo aktualizacemi v Pk obsluženo o 14 knihoven více než předchozí rok, bylo zrevidováno o 5 knihoven více a stoupl také počet zrevidovaných k.j. (+18 058). V knihovnách, které jsou zapojeny do REKS, výrazně zrychluje revize automatizace, naopak tam, kde je nejprve nutno vkládat fondy do systému, je revize uzavírána až po celkovém naplnění, a proto jsou např. v regionu Pardubice počty zrevidovaných k.j. nižší. Do systému REKS jsou tu právě vkládány knihovny s vysokým počtem svazků a vzhledem k dlouhodobým pracovním neschopnostem pokračují tyto práce pomalu.

8. Zpracování KF z prostředků provozovatelů

Zpracování nově nakoupených svazků do místních fondů malých knihoven provádí pouze region Svitavy a od roku 2015 také region Pardubice pro několik málo knihoven. V regionu Svitavy se počty takto zpracovaných knih pohybují stále na stejné úrovni,

v Pardubicích se ve sledovaném roce zvýšily počty zpracovaných k.j. víc než dvojnásobně (ze 125 na 290), počet obslužených knihoven se zvýšil o 1, na Svitavsku je takto obslužených knihoven stabilně 16. V kraji to znamenalo nárůst o 171 k.j. ročně. Znamená to, že tato služba funguje pro celkem 20 knihoven v kraji. I nadále v pověřených knihovnách a krajské knihovně probíhá zpracovávání starších fondů do AKS Clavius REKS. Knihovny tak budují regionální katalogy a zpřístupňují fondy malých knihoven na internetu uživatelům. V regionech je v současné době několik takových katalogů, MěK Ústí nad Orlicí v roce 2016 převedla svůj obvod ze systému Clavius REKS na AKS Koha, rovněž tak v obvodu Česká Třebová a Lanškroun a v následujícím roce se chystají totéž provést ve střediscích Žamberk a Jablonné nad Orlicí. Přes počáteční obavy profesionálů se nedostavil žádný kolaps systému a knihovníci malých knihoven se rychle s fungováním systému szili a dokáží v něm pracovat.

9. Nákup výměnných fondů

Nákup výměnných fondů byl v Pardubickém kraji vždy považován za stěžejní službu a standard, kraj věnoval velkou pozornost částkám, které byly vyčleněny každoročně na nákup a počty nakoupených svazků, včetně průměrné ceny za svazek a o bylo vždy podrobováno detailním rozborům. Zejména využívání co nejvyšších rabatů bylo ze strany KK sledováno při věcných kontrolách RF v pověřených knihovnách a rabaty jsou nejvíce kontrolovanou položkou. KK dokonce před několika lety vyjednala s nejdůležitějšími dodavateli poskytování vysokých rabatů nejen pro sebe, ale také pro pověřené knihovny v regionech. Nákup VF se tak stal opravdu nejdůležitějším standardem, který je sledován i ve srovnávacích přehledech jak z hlediska objemu nákupu, tak z hlediska použitých prostředků. V dlouhodobém sledování vychází procento prostředků použitých na nákup VF z dotace velmi vysoko, i při nejnižším financování mezi lety 2012-2014, kdy dotace z kraje klesla téměř na polovinu bývalých částek, nekleslo procento pod 30%. (Pravidla zajištění RF v Pardubickém kraji byla v těchto letech upravena a dovolovala nákup ponížít na 25% prostředků z přidělené dotace.) Výjimku činil jen rok 2003, kdy se poprvé k systému RF připojila poslední pověřená knihovna ve Svitavách, toto procentuální vyjádření kleslo na 29%. Řadu let se dařilo dokonce nakupovat za více než 40%, v letech 2007-9 dokonce přes 50% z dotace. V roce 2012, kdy byla dotace poprvé snížena na 4 mil. Kč, přistoupily knihovny v kraji k rozhodnutí začít sdružovat prostředky na nákup stejně tak, jako to celé předchozí období realizoval region Ústí nad Orlicí. Tím byl zastaven pokles nakoupených svazků a bylo tak zajištěno stabilní zásobování knihoven novou literaturou i v letech snížené dotace. Nákup je sledován v kontrolách také z hlediska nejen poskytovaných rabatů, ale i z hlediska skladby fondu. Ve výkazu se každoročně objevují i další přírůstky zejména v regionu Pardubice, ty jsou však vzniklé pouze zapřírůstkováním k.j., které nebyly zpracovány v AKS krajské knihovny v letech na přelomu tisíciletí. Každoročně se jedná o stovky nebo i přes tisíc svazků podle kapacitních možností odd. zpracování fondu. V roce 2016 přibýlo celkem 670 svazků. Rovněž v regionu Svitavy je zapřírůstkováno ročně určité množství k.j., v roce 2016 to bylo 150 svazků z darů.

Tab. 5 Prostředky na nákup VF z dotace kraje v letech 2010 – 2014 (Pk celkem):

Rok	Částka z dotace na nákup VF	Nakoupené k.j.
2010	2 571 048,35	15 544
2011	2 487 231,59	15 241
2012	1 322 222,50	8 529
2013	1 295 575,70	7 958
2014	1 233 104,01	7 146
2015	2 183 450,59	12 573
2016	2 425 812,00	13 481

Tab. 6 Sdružené prostředky na nákup VF – srovnání let 2013 - 2015

Region	Počet sdružujících obcí				Sdružená částka				Za to nakoupeno k.j.			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Chrudim	41	60	57	53	44 482	84 030	74 198	71 987	237	413	378	377
Pardubice	40	42	40	43	65 360	73 502	71 520	80 736	379	425	549	484
Svitavy	87	84	86	86	129 963	125 383	126 813	129 238	850	710	764	702
Ústí nad Orlicí	96	96	100	107	432 130	421 308	419 287	434 245	2 368	2 318	2 230	2 804
Celkem	264	282	283	289	671 935	704 223	691 818	716 206	3 834	3 866	3 921	4 367

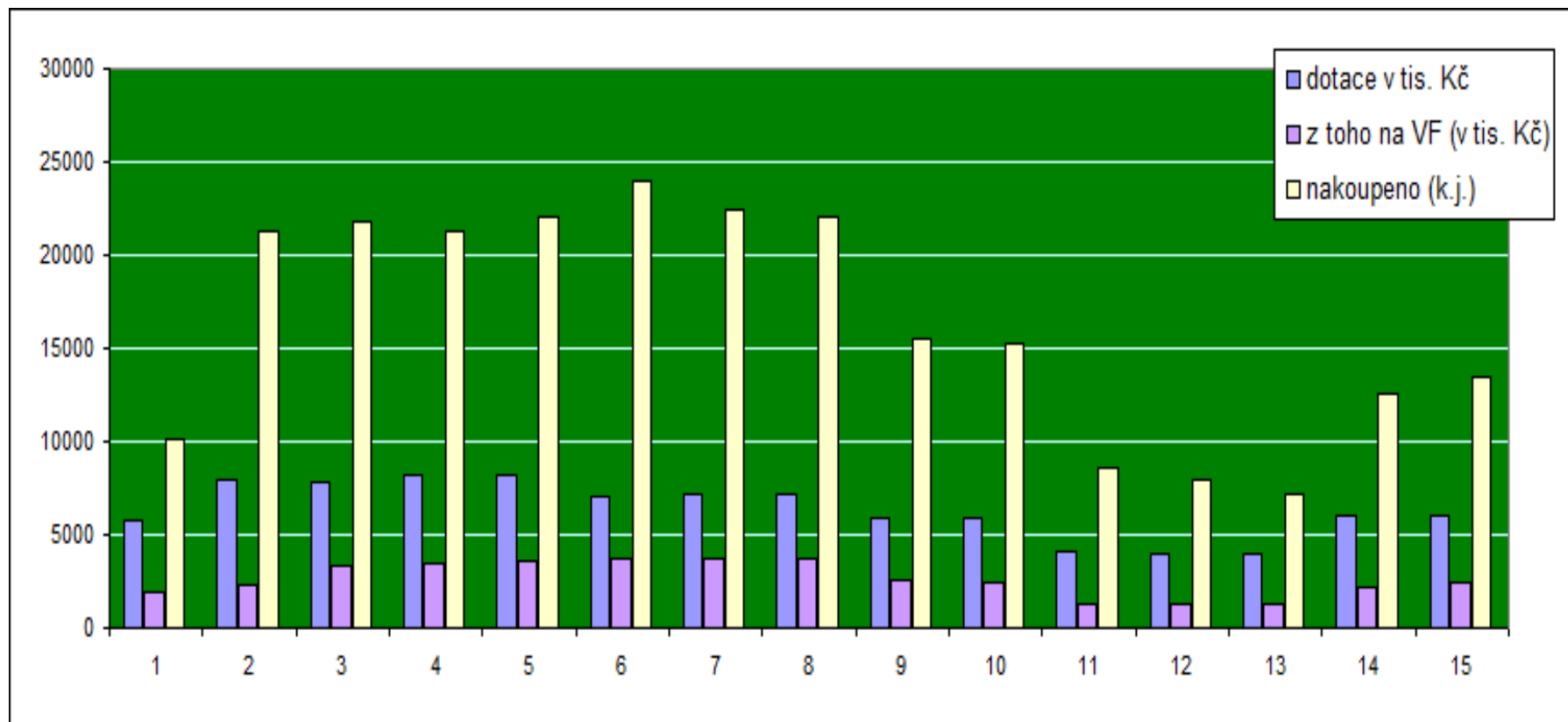
Nákup z dotace stále nedosahuje úrovně z roku 2011, nyní se může spíše jednat o zvyšování hladiny cen knižní produkce, nákup ze sdružených prostředků finančně i svazkově stále osciluje kolem podobných hodnot, i když se počty knihoven a výše částek mění, jsou to jen zanedbatelné pohyby nahoru či dolů.

Při výpočtu průměrných cen je vždy počítáno se skutečně nakoupenými knihami (bez darů a svazků nabytých jiným způsobem). Průměrná cena nakoupeného svazku z dotace činí v kraji **179,94 Kč** (od roku 2012 stále nepatrně stoupá, i když v roce 2015 byla o cca 6 Kč nižší). Průměrná cena nakoupených svazků ze sdružených prostředků byla v roce 2016 164,00 Kč, což je naopak o 12 Kč méně než v předchozím roce. Zde je nejspíše silně závislá na druzích nakoupených dokumentů.

Následující tabulka přináší srovnání částek věnovaných na nákup fondu z dotace na RF od počátku výkonu služeb z RF v roce 2002 až do roku 2016. Ve srovnání prvního roku výkonu RF v roce 2002, kdy byla kraji z ministerstva kultury přidělena částka jen pro 3 regiony (MěK Svítavy byla pověřenou knihovnou až od roku 2003), je nutno zohlednit tuto skutečnost.

Tab. 7 Přehled částek dotace věnovaných na nákup VF a nakoupených k.j. mezi lety 2002-2016

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
dotace v tis. Kč	5818	7892	7818	8176	8250	7000	7200	7200	5850	5850	4047	4000	4000	6000	6000
z toho na VF (v tis. Kč)	1934,19	2289,02	3326,14	3477,76	3556,37	3660,52	3722,4	3718,07	2571,05	2487,23	1322,22	1295,58	1233,1	2183,45	2425,81
nakoupeno (k.j.)	10158	21264	21824	21269	22052	24036	22383	22032	15544	15241	8529	7958	7146	12573	13481

10. Cirkulace výměnného fondu

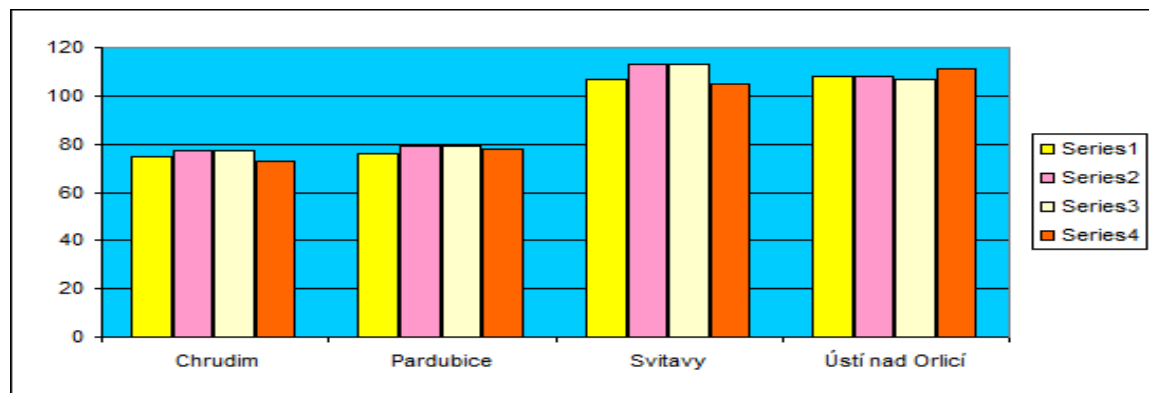
Distribuce v Pk oproti předchozímu roku poklesla o 9 obslužených knihoven, počty dodaných souborů však meziročně stouply o 24. Již od roku 2015, kdy počty souborů stouply, to znamená vysoký nárůst (od roku 2014 o 58). Zvýšená frekvence a rovněž nárůst počtu dodaných svazků mezi roky 2015 a 2016 (o 12,6% více) je pozitivní zprávou o zlepšení služeb z RF díky navýšení dotace. Ve všech obsluhujících i pověřených knihovnách je dodržován standard (min. 120 k. j. ročně). Celkem vydaly knihovny v distribuci o 9 680 sv. více než v roce 2015. To je prozatím rekordní počet rozvezeného VF za celou dobu výkonu RF v kraji. Byl překonán dokonce rekord z r. 2012, kdy bylo do knihoven rozvezeno 78 500 k.j. Počty distribučních výkonů jsou závislé na počtu obsluhovaných knihoven, jak je zřejmé z grafů pod tabulkami.

Tab. 8, 9, 10 a grafy

Přehled cirkulace VF v Pardubickém kraji v letech 2013 - 2016.

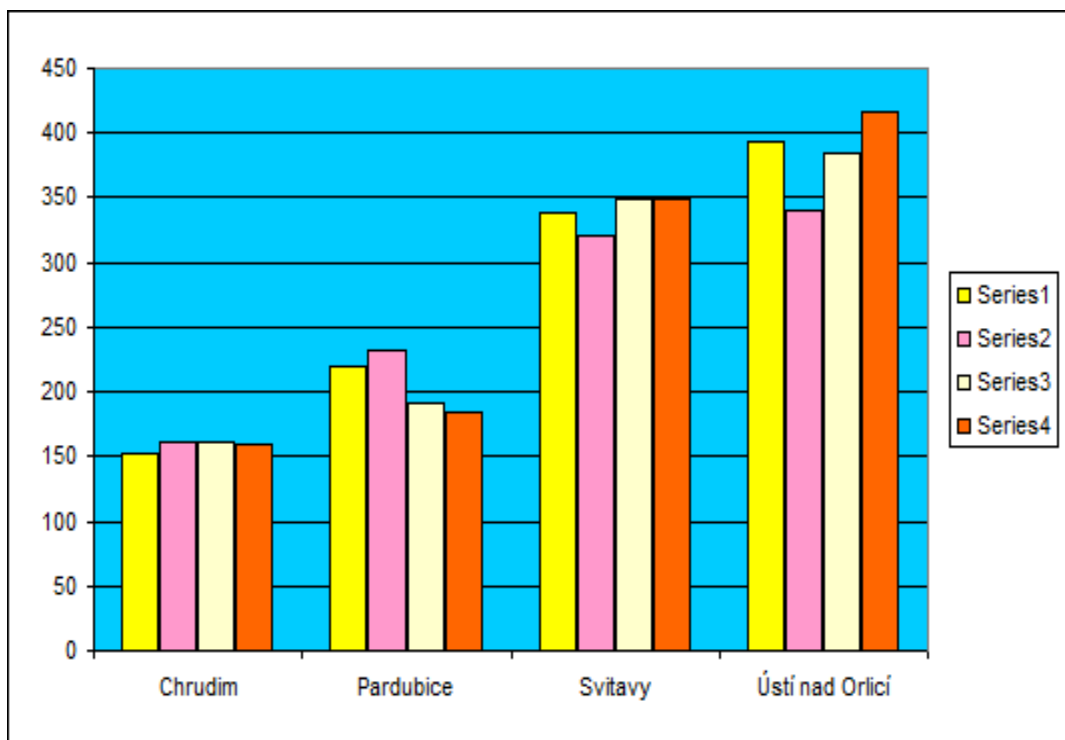
Tab. 8

Cirkulace VF	obslužené knih.	obslužené knih.	obslužené knih.	obslužené knih.
Rok	2013	2014	2015	2016
Chrudim	75	77	77	73
Pardubice	76	79	79	78
Svitavy	107	113	113	105
Ústí nad Orlicí	108	108	107	111
Celkem	258	377	376	367

Tab. 9

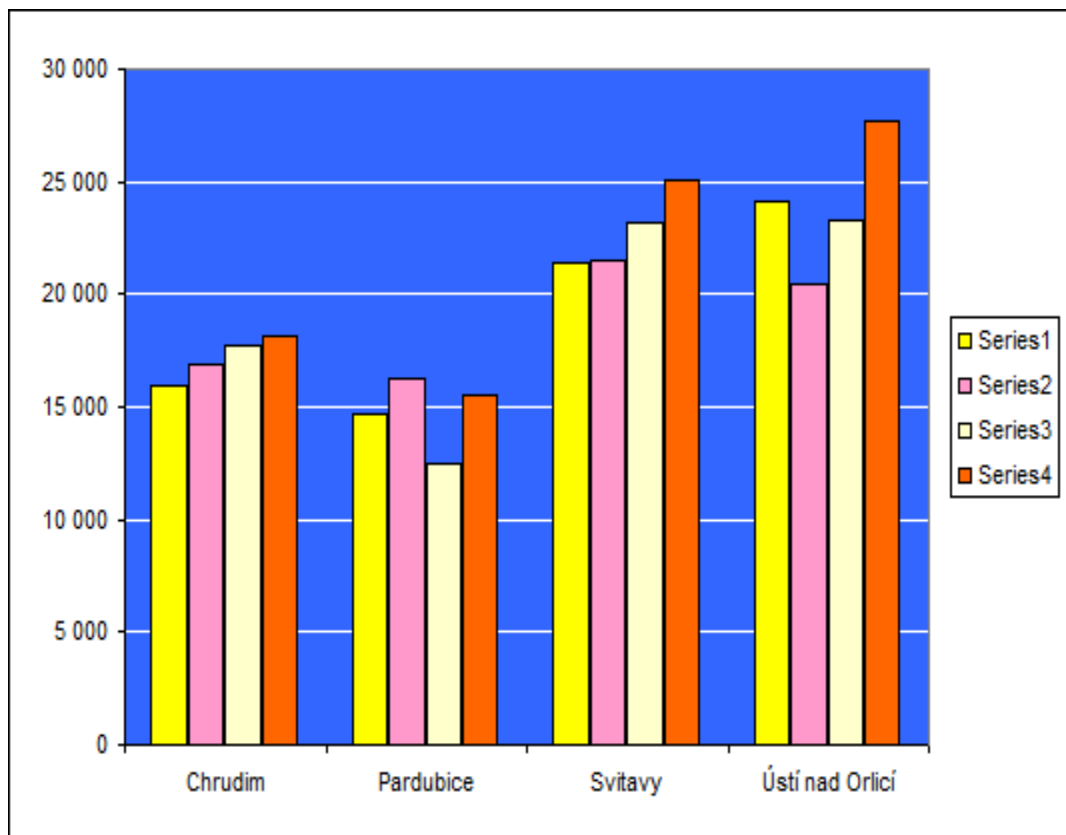
Cirkulace VF	počet souborů	počet souborů	počet souborů	počet souborů
Rok	2013	2014	2015	2016
Chrudim	152	161	162	160
Pardubice	219	232	191	185
Svitavy	338	320	349	349
Ústí nad Orlicí	394	340	385	417
Celkem	1 103	1 053	1 087	1 111

Tab. 10

Cirkulace VF	počet k.j.	počet k.j.	počet k.j.	počet k.j.
Rok	2013	2014	2015	2016
Chrudim	15 951	16 852	17 766	18 101
Pardubice	14 670	16 208	12 534	15 574
Svitavy	21 430	21 475	23 214	25 067
Ústí nad Orlicí	24 083	20 427	23 270	27 723
Celkem	76 134	74 962	76 784	86 465

11. Servis výpočetní techniky

Ve standardu servisu výpočetní techniky v Pk za rok 2016 se projevilo navýšení počtu obslužených knihoven, nepatrně se zvýšil počet zásahů. Jedná se o obsluhu systémů REKS v regionech Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí, které jsou spravovány hromadně z pověřených knihoven (někde z obsluhujících knihoven – např. Čes. Třebová). V některých obvodech byly v roce 2016 převáděny knihovny do systému Koha, jak už bylo uvedeno výše. V regionu Chrudim stále některé neprofi knihovny využívají levného AKS, který vyvinul RNDr. Jiří Mohl (firma ELIM) z Bítovan (ten je zde zároveň knihovníkem). I tento AKS však byl pomocí přechodového můstku přizpůsoben pro automatizované půjčování výměnných souborů z MěK Chrudim, což výrazně již několik let usnadňuje výkon služeb regionální metodice pověřené knihovny.

12. Doprava v rámci RF

Doprava v rámci výkonu RF v kraji nepatrně klesla, největší pokles vykázal region Svitavy, kde bylo najeto o 621 km méně než předchozí rok, jinak se naopak zvýšil počet ujetých km na Pardubicku o téměř 600 km. Více km bylo najeto v regionu Ústí nad Orlicí (o 105). Klesl počet dopravou obslužených knihoven (o 18). Pověřené knihovny a obsluhující knihovny hledají co nejsnazší a nejlevnější prostředky k obsluze svých knihoven a cesty si plánují s ohledem na trasy co nejracionálněji. Někteří knihovníci z obsluhovaných malých knihoven odvázejí soubory svými dopravními prostředky nebo k tomu využívají pomoc svých starostů.

.....

IV. Komentář k finančnímu sumáři RF v roce 2016 (viz Tab.1)

Dotace Pardubického kraje pro RF na rok 2016 byla, jak je uvedeno v prvním odstavci tohoto materiálu, celkem 6 000 000,- Kč. Ty byly rozděleny podle celostátní metodiky (45 % a 55%) na jednotlivé regiony. Z této částky si KK neodděluje žádné prostředky pro výkon krajské funkce, neboť tuto výši dotace stále nepovažuje za dostačující pro financování výkonu služeb v regionech. Krajská funkce byla tedy i v tomto sledovaném roce pokryta prostředky z rozpočtu KK. V tabulkách č. 2 a č. 3. jsou náklady krajské funkce uvedeny v dolní části fin. výkazu jako „...prostředky z jiných zdrojů“. Je zde v souhrnném výkazu jediná částka, která neobsahuje náklady na kraj. funkci. Je to nákup fondu v ř. 83, což jsou sdružené prostředky pro region Pardubice. V tab. 3 je patrné

přesné dofinancování RF z prostředků KK jak na funkci krajskou, tak regionální. Neboť ani prostředky na výkon RF v regionu nejsou dostačující. Totéž lze sledovat i ve výkazu reg. Svitavy. Regiony Chrudim a Ústí n/O. finanční podporu ze svých rozpočtů přestaly vykazovat z obavy, že se vystaví postihu svého zřizovatele a navíc je pro vykazování různých částečných úvazků či prací, které vykonají nárazově další pracovníci knihoven, obtížně sledovatelné.

Mzdové prostředky, včetně zákonného sociálního pojištění, OON a dalších sociálních nákladů, tvořily jen 32,65 % z celkových nákladů dotace na RF, což je stejná část, jako v předchozím roce. (V roce 2014 to bylo při čtyřmilionové dotaci více než 43%). Navýšení dotace tedy neznamenal v první řadě zvýšení platů, ale zvýšení nákupu fondu. Navýšení dotace snížení pracovní zátěže nepřineslo, naopak, více nakoupených svazků znamenalo větší pracovní zátěž personálu, který VF zpracovává a jak bylo uvedeno výše i distribuuje. KK tak neustále prosazuje navýšení objemu úvazků na výkon RF. Zavádění automatizace knihoven a navyšování standardů služeb v RF již tak limitují výkony metodiků a obsluhujících knihoven. Rovněž systém sdružování, který se od roku 2013 podařilo vytvořit a který slouží k náhradě výpadku financí z krajské dotace, s sebou nese řadu administrativních činností. Nároky si rovněž kladou neustále se měnící legislativní předpisy, které vyžadují nová zpracovávání smluv a žádostí o dotace na sdružování, jak bylo uvedeno na str.4. .

Sdružený fond v Pk í v roce 2016 disponoval více než 716 000,-Kč, což je nejvíce za 4 roky trvání projektu (viz tab.6). Dařilo se tradičně nejvíce v regionu Ústí n/O., kde se sdružuje od 90. let min. století a částka tam dosáhla rekordní výše 434 000,-Kč. Dařilo se ale i metodikům v regionu Pardubice, který měl s přesvědčováním starostů obcí na Pardubicku v předchozích letech potíže. Telefonické urgencye a jednání přinesly do fondu více než 80 000,-Kč, byť se počet sdružujících obcí příliš nenavýšil (+3). Nejnižší částka, kterou může obec zaslat do fondu byla stanovena na 2,- Kč/obyvatele. KK byla při rozjezdu systému opatrná, aby neodradila starosty obcí příliš vysokými požadavky. Některé obce však přispívají i vyšší částkou a také proto celkový příspěvek obcí na Pardubicku stoupl o 9 000,-Kč, byť se o to početně „zasloužily“ jen 3 menší obce. Sdružování je stále hodnoceno i přes částečné navýšení dotace na RF v roce 2015 jako velmi dobrý nástroj doplňování VF v regionech. Působí také vcelku inspirativně a každoročně se k systému připojují další obce, které se o možnosti většího počtu nových knih v souboru dozvídají jak od metodiků, tak od sousedních knihoven.

I přes navýšení financí v roce 2015 se tedy pracovní zátěž metodiků a obsluhujících knihovníků nijak nezmírnila, ale podle odvedených výkonů jsou prozatím standardy plněny a knihovny v regionech opět dostávají novou literaturu v souborech, jak byly zvyklé. Je třeba poděkovat jak metodikům, tak všem dalším pracovníkům, kteří se podílejí na výkonu služeb z RF. Přehledně jsou objemy služeb uvedeny v tabulkách s grafy (tab.5, 8-10). Některé informace k finančnímu zajištění jsou již uvedeny výše u jednotlivých standardů.

V Pardubickém kraji neustále přetrvává problém pozdního přidělování fin. prostředků do pověřených knihoven. Celá léta jsou tak pověřené knihovny vystaveny tlaku na vlastní rozpočty a potýkají se s nejistotou, kterou nese zálohování RF z vlastních zdrojů na počátku roku. Nejde však jen o několik měsíců, jak by bylo vcelku normální, ale o celou první polovinu roku. I přes každoroční velmi

včasné zasílání přesných rozpočtů na kraj (většinou v červnu nebo i v květnu předchozího roku), není kraj schopen schválit částky a vybavit smlouvy dříve než v květnu nebo červnu následujícího roku a faktické zaslání prostředků na účty pak sahá až do července sledovaného roku. Podle sdělení ostatních krajů nikde taková situace nenastává a je tedy s podivem, že pouze Pardubický kraj nemůže zajistit dřívější odbavení dotace, i když si sám v harmonogramu, který je přílohou Pravidel zajištění RF v Pardubickém kraji, stanovil zcela jinou lhůtu pro přidělení prostředků. V souvislosti s personálními změnami po volbách 2016 a také se změnou odpovědných pracovníků na odd. kultury lze snad očekávat vstřícnější postup a rychlejší odbavení dotací. Pokud by však tato situace přetrvávala, jsou pověřené knihovny rozhodnuty odmítnout nadále výkon služeb z RF. V tom případě by musela celý kraj obsluhovat svými pracovníky KK, protože je ze zákona povinna RF zajistit bez ohledu na provozní překážky. KK tuto situaci vždy v průběhu roku sleduje a připomínkuje, ale i přesto došlo v roce 2016 opět k pozdnímu zaslání financí do regionů. Tentokrát byla poslední postiženou knihovnou MěK Ústí n/O., která obdržela dotaci až v červenci 2016.

V. Kontrolní činnost

V průběhu každého roku provádí KK kontroly věcného plnění služeb z výkonu RF v pověřených knihovnách. V rámci těchto kontrol je věnována pozornost objemu výkonů, ale zejména hospodárnému nakládání s prostředky na nákup VF, skladbě fondu a proporcionálně vhodnému složení fondu, výši poskytovaných rabatů a úhradám smluvně dohodnutých a každoročně jmenovitě objednaných služeb u profi knihoven v regionech, tam, kde je výkon svěřován některým dalším profesionálním knihovníkům. Při těchto kontrolách jsou rovněž ředitelkami a metodičkami pověřených knihoven vyměňovány zkušenosti a konzultovány různé problémy, které výkon RF přináší. V roce 2016 proběhly 3 kontroly. Zápisy z nich jsou uloženy v odd. reg. a kulturních služeb KK.

VI. Závěr

Rok 2016 byl vcelku úspěšným rokem výkonu RF v Pardubickém kraji, pokračovala automatizace a modernizace malých knihoven v regionech a i přes nedostatečné personální zajištění na místech metodiků byly výkony služeb na srovnatelné úrovni s ostatními kraji. Bohužel, tam, kde jsou přímo závislé na počtu pracovních úvazků (např. metod. návštěvy), nebylo možno splnit nový celostátně stanovený standard. Stálá potřeba navýšení úvazků bude i nadále ze strany KK sledována a prosazována v souvislosti s dalším potřebným navýšením prostředků na RF v kraji. V přepočtu na knihovnu je Pardubický kraj s výší dotace na nejnižší možné úrovni, stejně tak v přepočtu knihoven na počet úvazků metodiků. Práce na automatizaci a standardizaci knihoven je stejně jako v předchozím roce nadále závislá na vysokém podílu lidské práce a osobním styku metodiků a knihovníků

obsluhujících knihoven s knihovnami v obvodech. Rostoucí počet obcí, které se připojují s nově vzniklými knihovnami do systému, budou rovněž vytvářet nároky na další pracovní kapacity. V poslední době si obce stále více uvědomují, že mají služby metodiků k dispozici a jsou stále ochotnější využívat jejich poradenství i při rekonstrukcích a dovybavování knihoven. To vše vyžaduje další čas a pracovní hodiny strávené při metodických návštěvách knihoven a obcí. Podíl lidské práce je nejdůležitější faktorem při výkonu RF. Cílem případného navýšení úvazků by mělo být snížení počtu obsluhovaných knihoven na úvazek metodika v Pardubickém kraji tak, aby se hodnoty alespoň blížily celostátnímu průměru. Ve výsledku by to vše mělo napomoci naplňování krajem schválené Koncepce rozvoje knihoven v Pardubickém kraji, která by měla být v nejbližším období aktualizována zejména s ohledem na koncepci celoživotního vzdělávání a novou koncepci pro léta 2017-2020. I to je nezbytnou součástí rozvoje systému knihovnictví v krajích a předpokladem modernizace služeb knihoven.

V Pardubicích 31. 3. 2017
Zpracovala: Blanka Bastlová

Schválila:.....Bc.Radomíra Kodetová.....

Obrazová příloha:

Zajímavosti z knihoven Pardubického kraje v roce 2016

Obr. 1 Nově vybavená knihovna v Srnojedech (reg. Pardubice)

Obr. 2 Srnojedy

Obr. 3 Obecní knihovna v Městečku Trnávka (reg. Svitavy) – pohled z galerie na vstupní prostor knihovny

Obr. 4 Dětské oddělení knihovny v Městečku Trnávka

Obr. 5 – Vzdělávací akce v počítačové učebně KK

Obr. 6 Exkurze knihovníků regionu Chrudim na Ústeckoorlicko, v Městské knihovně v Letohradu

Obr.7 Knihovníci z Chrudimska v knihovně v Písečné.

